Refleksjon og humor

Tanken bør være skjult i diktet som næringsverdien i en frukt. En frukt er næring, men den virker som bare velsmak. Man kjenner kun glede, men man mottar et stoff. Fortryllelsen innhyller denne umerkelige næring som den medfører.

Paul Valéry

Terje Westfoss lager bruksting, meget vakre og brukbare bruksting. Likevel er denne delen av hans arbeider med en viss rett kommet i skyggen av hans keramiske refleksjoner over bruksgjenstanden og de forventninger man har til den. Ingen i det norske miljøet har vel mer dyptpløyende maktet å belyse bruksting ens plass i vår hverdag enn akkurat Terje Westfoss. Det begynte allerede i slutten av 60-årene med en rekke kalklignende skåler med høytidelig lokk. Kalkformen ga assosiasjoner til kultrommets religiøse rituale – nadverden, men åpnet man lokket, fant man at det hvilte på selsomt avskårne menneskefingre. Det var nokså ekkelt, men ikke uten mening, for avskårne menneskehender ligner på relikvier, og relikvier tilhører den samme religiøse sfære. Kombinasjonen var imidlertid uventet og i slekt med surrealismens drømmebilder. I drømmene våre skjer det underlige kombinasjoner av virkelighetsfragmenter som vi i våken tilstand tar avstand fra. En kalk med menneskefingre inne i, er en slik marerittaktig kombinasjon som vi holder for uvirkelig. Men hvorfor egentlig det?

Brukskunstbegrepet var et annet mål for hans angrep – han laget en rekke skåler som ikke hadde særlig mange lyter, brakk deler av veggen av, og murte dem sirlig fast inne i skålen. Alle delene er der, men ettersom de fyller selve skålen, blir den komplett ubrukelig. Slik tok han bruken bort fra brukskunsten, og hva sto da tilbake – jo, bare kunsten.

Dermed har vi berørt to viktige sider ved Terje Westfoss' arbeid – hans surrealistiske holdning og hans insisterende refleksjon over bruksting ens mening. Han har fortsatt med begge deler gjennom 70-tallet og deler av 80-årene. Et eksempel på det er noen knuste fat, lappet sammen med sytråd av tekstilkunstneren Bente Sætrang. Det er en demonstrasjon av den oppmerksomhetsfaktor som Martin Heidegger har kalt den *oppsetsige*, og som vi allerede har nevnt ovenfor. For hvis vi skulle tenke på å bruke fatene, ville resultatet bli nokså miserabelt. Og vi ville øyeblikkelig tenke på å få dem reparert, og dermed virkelig ødelagt – som kunstverk!

Fatene løftes opp på symbolplanet av tittelen *Scener fra et ekteskap*. Det var i slutten av 70-årene hvor troen på ekteskapet ikke var synderlig sterk – den blir ikke akkurat styrket av disse fatene.

Dette var bare ett av mange eksperimenter med keramikk og tekstil – han laget f.eks. en sylindrisk boks med kuleformet lokk, hvor lokk og boks er koblet sammen med et glidelås. Og den ene glidelåsen gjør at vi blir usikker på om boksen er av keramikk eller tekstil. Overflaten virker forunderlig myk og tøyelig.

Tekanner, 1986 – 250 cm høy